

Landesbibliothek Oldenburg

Digitalisierung von Drucken

Jonstoni Historia Naturalis

Ioannis Ionstoni|| Theatrvm|| Vniversale Omnivm|| Animalivm||
Qvadrpedvm

Jonston, Jan

Heilbrunna, MDCCLV.

VD18 90528808

Caput VIII. De Lutra.

urn:nbn:de:gbv:45:1-10966

De Lutra.

Ambros. **L**utra, quae et *Lytra* Varroni, vel ἀπό τοῦ λύνει seu solvendo, quod arborum radices ad fluminum ripas sitarum dissolvat, vel ἀπό τοῦ λύνει, a lavando, quod piscem in aquis investigando, frequenter se in aqua abluat, nomen fortita est. Graecis vocatur ἑνδρῆς, ab aqua, quod in eadem degat; Aeolibus ἐλὺδρῆς, unde forte Lutra. Suidas cum ea Ictim confundit. Silvaticus Hydrian perperam vocavit. Gaza Lutria vertit. Aetio est κύων ποταμῖος, canis fluviatilis, quod canis instar praedam in aquis requirat.

Suidas l. 37.

Descriptio Corpore est, quam Castor graciliore et longiore, capite canino, dentibus instar canis venatici, forma oris quadrata, unde τετραγωνοσώσσοπος dicitur, auribus Castoris, cauda oblonga, terete, et in fastigium desinente, vulpinis cruribus, paulo tamen crassioribus, pedibus posterioribus planis et membrana communis, pelle denique minus, quam Castoris spissa, frequenti et brevi pilo conspersa, nonnihil ad castaneae colorem accedens. Reperiuntur passim in Europa. Sed et in America haud parva ipsorum copia, in Canada imprimis. Maxime vero circa fluenta et lacus degunt, et quia cavernas quoque sibi effodiunt, inter amphibia reponuntur. Brasavolus copiosiores in agro Neapolitano stabulari prodidit. Vescuntur piscibus, quorum tantam copiam interdum in cavernas deferunt, ut aeris infectio metui possit. Vescuntur et mollibus herbarum cacuminibus, fructibus arborum et corticibus. Agricola hiberno tempore ad pastum egredi scribit. Ad naturam, mores et ingenium referri debet, quod in urinando aërem per intervalla naribus hauriunt, ne suffocentur: quod in antro veluti tabulatum ex ramis et virgis construunt, super quo, ne madefiant noctu cubare solent, et quod per aliquot millia-

ria ex aquae rivulo piscinae odorem excipiunt. Facilius etiam auram secundo flumine hauriunt. Ieiunae cursum annis superant, saturatae cum aquae fluxu delabuntur. Piscinam ingressae mira agilitate meliores pisces aggrediuntur, et in omnes, quamvis devorare non possunt, faciunt. Facile cicurantur, et ad certum signum in aquas ad pisces capiendos se conicere edocentur. In Suecia, ad coqui nutum pisces ex piscina in culinam deferunt. Carnes in Germania et Gallia a rusticis comeduntur, sed sunt crassae, lentae et pituitosae. Gernerus etiam Carthusianis concedi scripsit. In Medicina praestat suum usum. Nam *adeps* medicamentis digerentibus infarctae et exassatae ad tollenda articulorum vitia, teste Hollerio, perutilis est. *Sanguis*, si Aelianum sequimur, cum aqua et aceto mixtus, nervis humanis intumescentibus conducit. *Testes* in morbo comitiali a quibusdam laudantur, castoreo tamen minus sunt efficaces. *Iecur* in furno tostum ad dysenteriae suppressionem commendatur. Sedilia ex *pellibus* haemorrhoides levant. Pelles ipsae paralyti, vertigini, et capitis dolori conducunt. Calceamenta ex iisdem doloribus pedum mitigant. Ex iisdem apud nos chirothecae villosae ad aeris iniuriam coercendam, consuuntur. Nec non ex pelle integra, cum capite, pedibus et cauda semimanicae hiemales fiunt. Circa *differentias*, nihil fere, occurrit. Congeneres videntur Lutrae, *Saricouieme*, et *Caryg-veibetu*, animalia Americana. *Saricouieme*, non excedit magnitudinem felis; pilo est molli, leucophaei coloris, pedes membranis quibusdam fulciuntur. Amphibia est. *Carygueibeiu*, alias *Iiya*, est magnitudine canis mediocris, capite obrotundo quasi felino sed acutiori, auribus obrotundis, et quae inferius sitae sunt,

Nomen.**Suidas l.** 37.**Descriptio****Locus.****Cibus.****Bellon. A.** quatil. l. 2.**Natura et Ingenium.****Scaliger. Exerc.** 225.

Vjs.

Bruier. de re cibar. l. 13. c. 31.

Bellon. serv. l. c. 222. Defcr.

Locus Arist. l. 9. c.

Ambros. Hist. Dig. rat. l. 2. c. 13.

Marcgr. Hist. Bras. fil. l. 6. c. 9.

Cibus

sunt, cruribus et pedibus cercopithecorum more. Quinque digitos quilibet habet, quorum interior brevior reliquis. Pilis tegitur ad tactum mollibus haud longis. Totum animal atrii est coloris excepto

capite, quod obscure fuscum. In gutture maculam habet flavam. Vivit gammae, piscibus, et farina Mandiocae in aqua madefacta. De *Su*, quod Ambrosinus ad Lutram redegit, alibi agemus.

CAPUT IX.

De Ichneumone.

Ichneumoni nomen ab *ἰχνηύειν*, investigando, quod noxia diligenter investigans, alimenta a venenis optime distinguere valeat, impositum est. Albertus *suillum* appellat, quod pilis suillis induatur, et perperam *Ibin*, et Anschycamum. An Avicenna Thyamonem dixerit, ignoro. Manardus Alcasim vocatum putat. Graecis est *ὄλλος*, porculus, seu sullus, quod more suis rostrum dum investigat, semper in terra habeat. Hodie teste Bello-
 nio, *mus Pharaonis*, seu Aegypti vocatur. Aelianus, *murem Indicum* dixit. Alii *Lutram Aegypti*. Magnitudine est felis, sed longior, pilis instar pili lupini duris, albicantibus seu subflavis per intervalla, et leucophaeis. *Rostrum* habet nigrum, suillum, *auriculas* breves et rotundas: *crura* nigra, quinque in pedibus posterioribus *digitos*, quorum postremus ab interiori parte perbrevis est. *Caudam* longam, et circa lumbos crassam. *Testes*, linguam, dentes, felis instar. Meatum denique extra foramen excrementi per amplum, undique pilis cinctum, pudendo muliebri non dissimilem, quem, magno urgente aestu, loco excrementi interim clauso, aperire solet. Hinc scriptores omnes indiscriminatim Ichneumones et mares et foeminas esse arbitrati sunt. Sola Ichneumonem Aegyptus proferre creditur. Ideo Ichneumonem Aegypti vocavit Aristoteles. Haberi tamen et ex altera parte montis Atlantis, ad Nili capita. Vitruvius prodidit. Amphibium est animal, et ad Niloticas ripas commoratur. Vescuntur muribus, ser-

pentibus, limacibus, lacertis, chamaeleonte, ranis, et aliis huius generis. Aves, et imprimis gallinas vehementer adpetunt. Hepate crocodilorum delectari, et ideo in dormientium ventrem irrepere, communiter proditur. Ideo etiam singularis inter Ichneumonem et crocodilum antipathia esse creditur, cuius ova in littore inventa frangit, Aegyptiorum, ne tot crocodili nascantur bono. Adversatur etiam aspidi, et omni serpentum generi. Ventum maxime abominatur. Ideo eo flante gradum ad latibula accelerat. Mures et serpentes, more felium et mustelarum depopulari, ideo in Aegypto cicurantur, assiduis collusionibus gaudere, ne frigore laedatur, caput inter genitalia abdere, et Echini terrestri instar, in pilam se contorquere; conspecto aliquo animali pilos erigere, et magno etiam se cani opponere, selemque tribus dentium ictibus strangulare, omne animantium genus, equos etiam et camelos adoriri; tot numero foetus, quot canes eniti, ad naturam et mores spectat. Quae de utroque sexu apud Aelianum extant, et quomodo victi muliebria pati necesse habeant, fabulosa sunt. *Ingenium* multa testantur. Praedaturus se in posteriores pedes erigit: praedam vero conspicatus, tranquillo per humum tractu se promovet, et tandem magno impetu adoritur. Hostes suos, nunquam nisi advocatis fociis aggreditur. Contra aspidem dimicaturus, in luto prius volutatus, in sole apricatur, donec quasi loricae munimentum acqui-

Ambrosin.
Hist. Dig.
1.2.c.

Nomen.

Bellon.ob.
serv.1.2.
c.22.

Descriptio

Locus.

Arist. Hist.
1.9.c.5.

Chn.

Oppian.
Cynaget.
1.3.

Antipathia.

Aelian. H.
A.1.9.c.1.

Natura,
Mores,
Ingenium.

Aristot. H.
A.1.6.c.35.

Aristot. H.
A.1.9.c.6.

Vus.

uifer. de
cibar.
13.c.31.

prof.
t. Digi.
1.2.c.

regr.
t. Bra.
1.6.c.9.